

Kursanvisningar PSKBT1

Psykoteraeutiska teorier och metoder inom KBT

Klinisk bedömning och fallkonceptualisering inom KBT 6 hp

Termin 1 2024

Placering i utbildningen

Huvudkursen Psykoteraeutiska teorier och metoder inom KBT styrs av en kursplan som är fastställd av styrelsen för Psykologiska institutionen och är giltig från och med hösten 2024.

Kursen ger fördjupade kunskaper i psykoterauti med grund i kognitiv beteendeterapi (KBT) samt i andra relevanta områden inom klinisk psykologi.

Hela kursen består av delkurserna Klinisk bedömning och fallkonceptualisering (termin 1), Teorier, metoder och tillämpningar för patienter med ångest och relaterade tillstånd (termin 2), Teorier, metoder och tillämpningar för patienter med depression och relaterade tillstånd (termin 3), Teorier, metoder och tillämpningar med andra specifika KBT-format (termin 4) samt Teorier, metoder och tillämpningar vid komplexa psykiatriska/psykologiska tillstånd/syndrom (termin 5).

Innehåll

Delkursen behandlar psykiatrisk diagnostik samt klinisk bedömning och fallkonceptualisering i teori och praktik. Delkursen ger fördjupade kunskaper i fallkonceptualisering utifrån generiska, syndromspecifika, beteendeanalytiska och kognitiva perspektiv.

Förväntande studieresultat

Efter delkursens slut ska studenten uppvisa kunskapsmålen:

- kännedom om psykiatrisk diagnostik
- färdigheter i bedömning och fallformulering utifrån evidensbaserad praktik
- färdigheter i bedömning och fallformulering utifrån generiskt, beteendeanalytiskt och kognitivt perspektiv
- färdigheter i att kontrastera och anpassa fallformulering på olika teoretiskt grund
- relevanta psykopedagogiska och alliansbyggande psykoteraeutiska färdigheter i bedömning- och fallformuleringsfasen.

Kunskapskontroll och examination

Närvaro på all undervisning är obligatorisk om inte annat anges. Kursen examineras genom en skriftlig salstentamen. Utöver obligatorisk kurslitteratur kan allt undervisningsinnehåll komma att examineras. Vid betygssättning tillämpas en sjugradig skala. Betyget för skrivningen gäller som betyg för hela delkursen.

Praktiska övningar och rollspel är ett obligatoriskt inslag på kursen. Frånvaro vid seminarier med praktiska inslag (work-shops) kompletteras vid nästkommande kurstillfälle enligt kursansvarigs anvisning.

Vid enstaka frånvaro från undervisning kan studenten komplettera enligt kursansvarigs anvisning. Frånvaro som överstiger 80 % av undervisningen fås tas igen vid nästkommande kurstillfälle.

Kursupplägg och schema

Beskrivning av föreläsningstillfällen, förberedelser, läshänvisningar, praktisk information kring gruppindelning och inlämningsuppgifter etc. sker kontinuerligt via Athena (Its Learning). Se även ett preliminärt körschema för inläsning och inlämning i kursanvisningen nedan. För aktuellt schema, se alltid Time-edit.

En självstudiekurs i litteratursök ges via Athena och kan genomföras under hela terminen. En bibliotekarie kan bokas för individuella genomgångar i litteratursök på plats eller via Zoom. Se Athena för mer information. Samtliga moment är icke obligatoriska.

Parallell kurs

Delkursen Klinisk bedömning och fallkonceptualisering ges parallellt med kursen Introduktion till psykoterapi under handledning. Kursen har en egen kursansvarig, schema och anvisningar.

Kursansvarig

Anna Mautner

anna.mautner@psychology.su.se

Tel: 08-16 46 08

Obligatorisk litteratur

- Beck, J.S. (2020). *Cognitive behavior therapy: basics and beyond* (third edition). The Guilford Press.
- Beck, A. T., & Clark, D. A. (1997). An information processing model of anxiety: automatic and strategic processes. *Behaviour research and therapy*, 35(1), 49–58. [https://doi.org/10.1016/s0005-7967\(96\)00069-1](https://doi.org/10.1016/s0005-7967(96)00069-1)
- Beshai, S., Kuyken, W., & Kedney, R. (2019). Collaborative Case Conceptualization. A Bridge between Science and Practice. I S. Dimidjian (Red.), Evidence-based Practice in Action. Bridging Clinical Science and Intervention. (s. 201-215). Guilford Publications.
- Corrie, S., Townend, M, & Cockx, A. (2015/2016) *Assessment and Case Formulation in Cognitive Behavioural Therapy* (Second Edition). Sage.
- Gross, J. J. (1998). The Emerging Field of Emotion Regulation: An Integrative Review. *Review of General Psychology*, 2(3), 271–299. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>
- Padesky, C.A. (2020). Collaborative Case Conceptualization. Client Knows Best. *Cognitive and Behavioral Practice*, 27 (4), 392-404.
- Stein, D. J., Craske, M. G., Rothbaum, B. O., Chamberlain, S. R., Fineberg, N. A., Choi, K. W., de Jonge, P., Baldwin, D. S., & Maj, M. (2021). The clinical characterization of the adult patient with an anxiety or related disorder aimed at personalization of management. *World psychiatry: official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 20(3), 336–356.
- Sundel, M., & Sundel, S.S. (2017). *Behavior change in the human services: behavioral and cognitive principles and applications* (Sixth edition). Sage.

Repetitionslitteratur

- Linton, S.J., Bergbom, S. & Flink, I. (2013). *Beteendeanalys steg för steg: grunden till en effektiv KBT-behandling*. (1. utg.) Natur & kultur.
- Ramnerö, J. & Törneke, N (2020). *Beteendets ABC. En introduktion till behavioristisk psykoterapi*. Lund: Studentlitteratur

Betygskriterier

För betygssättning tillämpas följande sju gradiga skala.

A	Studenten kan definiera och <i>mycket utförligt</i> redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar. Vidare kan studenten <i>mycket väl</i> jämföra och diskutera områdets centrala frågeställningar.	Lärandemålen har uppfyllts till fullo <i>Utmärkt</i>
B	Studenten kan definiera och <i>utförligt</i> redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar. Vidare kan studenten <i>väl</i> jämföra och diskutera områdets centrala frågeställningar.	Lärandemålen har uppfyllts i mycket hög utsträckning. <i>Mycket bra</i>
C	Studenten kan definiera och <i>väl</i> redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar. Vidare kan studenten <i>tillfredställande</i> jämföra och diskutera områdets centrala frågeställningar.	Lärandemålen har uppfyllts i hög utsträckning. <i>Bra</i>
D	Studenten kan definiera och redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar. Vidare kan studenten <i>i viss utsträckning</i> diskutera områdets centrala frågeställningar.	Lärandemålen har uppfyllts i tillfredsställande utsträckning. <i>Tillfredsställande</i>
E	Studenten kan redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar.	Lärandemålen har uppfyllts trots vissa brister. <i>Tillräckligt</i>
Fx	Studenten kan inte i tillräcklig utsträckning redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar.	Lärandemålen har inte helt uppfyllts. <i>Åtgärd: komplettering</i>
F	Studenten kan inte alls redogöra för centrala begrepp och teorier inom det område som kursen omfattar.	Lärandemålen har inte alls uppfyllts. <i>Åtgärd: omskrivning</i>

Lärare

Therese Anderbro, med.dr., leg psykolog, leg psykoterapeut
Per Carlbring, professor, leg psykolog, leg psykoterapeut, specialist i klinisk psykologi
Nora Choque Olsson, med.dr., leg psykolog, leg psykoterapeut
Lisa Grönblad, leg psykolog, handledare, specialist i klinisk psykologi
Aina Lindgren, leg psykolog, leg psykoterapeut
Anna Mautner, leg psykolog, leg psykoterapeut, handledare i klinisk psykologi
Bengt E. Westling, Fil dr, docent i klinisk psykologi, leg psykolog, specialist i klinisk psykologi

Plagiat, fusk och otillåtet samarbete

Som en del i ditt ansvar som student ingår att känna till de regler som finns för examination. Utförlig information finns både på institutionens och Stockholms universitets hemsida www.su.se/regelboken

Mer information finns också på institutionens hemsida:

<https://www.su.se/psykologiska-institutionen/utbildning/under-utbildningen/plagiat-fusk-och-st%C3%B6rande-av-verksamheten-1.512308>

Lärare är skyldiga att anmäla misstanke om fusk och plagiat till rektor och disciplinnämnden. Plagiat och fusk blir alltid ett disciplinärende och kan leda till avstängning.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (gäller även enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Detta gäller även texter du själv skrivit tidigare (självplagiat).

Till fusk räknas till exempel att ha med otillåtna hjälpmedel, som mobil, på prov. Att ha studiegrupper tillsammans är utvecklande och tidsbesparande, men när det kommer till examinationsuppgifter måste du vara noggrann med att arbeta själv (om inte annat tydligt anges) för att inte riskera att det ska räknas som otillåtet samarbete.

Att låta en AI-chattbot skriva en text som mer eller mindre obearbetad lämnas in som studentens egen i försök att vilseleda examinator kan likställas med spökskrivning och/eller plagiat och är normalt att betrakta som fusk. Vad gäller användning av AI-chattbot i övrigt hänvisas till kursanvisningar och lärares anvisning.

Preliminärt körschema för inlämning och inläsning

Ytterligare artiklar kan tillkomma enligt lärares anvisning. Se alltid Athena för specifika förberedelser inför varje kurstillfälle.

2024-09-09

9-12 Kursintroduktion med Anna Mautner

Bekanta dig med Athena (Its Learning), Time-Edit och ta med eventuella praktiska frågor om kursens upplägg.

13-16 Fallformulering (I) med Aina Lindgren

Läs: Kapitel 1-5 (kap 6-12 kursivt) i Corrie, S., Townend, M, & Cockx, A. (2015/2016). *Assessment and Case Formulation in Cognitive Behavioral Therapy*.

2024-09-16

9-12 Psykiatrisk diagnos med Per Carlbring (I) Ej obligatorisk (basnivå)

Övergripande presentation av DSM-5-tr och allmänna anvisningar om hur den används. Ta med DSM-5.

13- 16 Fallformulering (II) med Aina Lindgren

Läs: Beck, A. T., & Clark, D. A. (1997). An information processing model of anxiety: automatic and strategic processes. *Behaviour research and therapy*, 35(1), 49–58. [https://doi.org/10.1016/s0005-7967\(96\)00069-1](https://doi.org/10.1016/s0005-7967(96)00069-1)

Läs: Gross, J. J. (1998). The Emerging Field of Emotion Regulation: An Integrative Review. *Review of General Psychology*, 2(3), 271–299.

<https://doi.org/10.1037/1089-2680.2.3.271>

Läs kapitel 11 i Sundel, M., & Sundel, S.S. (2017). *Behavior change in the human services: behavioral and cognitive principles and applications* (Sixth edition). Sage.

Kursiv läsning: Bosman, G., Van Vlierberghe, L., Bakermans-Kranenburg, M.J., Kobak, R., Hermans, D., & van IJzendoorn, M.H. (2022). A Learning Theory Approach to Attachment Theory: Exploring Clinical Applications. *Clinical child and family psychology review*, 23 (3), 591-612. <https://doi.org/10.1007/s10567-021-00377-x>

2024-09-23

9-12 Psykiatrisk diagnos DSM-V tillfälle II med Per Carlbring (ej obligatorisk)

Föreläsning, fallvinjetter och semistrukturerade intervjuövningar i syfte att få kunskap om psykiatrisk diagnostik utifrån DSM-V.

13-16 Bedömning och skattning med Nora Choque Olsson

Föreläsning med fokus på hur psykologisk behandling kan läggas upp och kontinuerligt utvärderas utifrån evidensbaserad praktik.

Läs: Stein, D.J., Craske, M.G., Rothbaum, B.O., Chamberlain, S.R., Fineberg, N.A., Choi, K.W, de Jonge, P., Baldwin, D.S. & Maj, M. (2021). The clinical characterization of the adult patient with anxiety aimed at personalization of management. *World Psychiatry*. 2021 Oct;20(3):336-356

2024-09-24 OBS! En tisdag (ej obligatoriskt)

9-16 Repetition av förkunskapslitteratur med Anna Mautner

Syftet med dagen är att repetera baskunskaper utifrån inläringsteori och fallformulering för att skapa goda förutsättningar för fördjupning.

Linton, S.J., Bergbom, S. & Flink, I. (2013). *Beteendeanalys steg för steg: grunden till en effektiv KBT-behandling*. (1. utg.) Natur & kultur.

Ramnerö, J. & Törneke, N (2020). *Beteendets ABC. En introduktion till behavioristisk psykoterapi*. Lund: Studentlitteratur

2024-09-30

9-12 Psykiatrisk diagnostik III med Per Carlbring.

Workshop i DSM-5-TR med obligatorisk närvaro och krav på aktivt deltagande. Undervisningen består av diskussioner och övningar i att använda DSM-V utifrån fallvinjetter.

13-16 Fallformulering inläringsteoretiskt perspektiv (I) med Lisa Grönblad

Läshänvisningen nedan kan fördelas på två undervisningstillfällen. Betoning på respondent inläring ges vid första undervisningstillfället.

Läs kap 1-15 i Sundel, M., & Sundel, S.S. (2017). *Behavior change in the human services: behavioral and cognitive principles and applications* (Sixth edition). Sage.

Juni 2024

2024-10-07

9-16 KBT-baserad fallformulering med Bengt Westling.

Föreläsning som varvar teori och praktik med fokus på syndromspecifika och generiska fallformuleringar.

Läs: Kap 3-6, kap 9, kap 12-18, kap 20 & 22 i Beck, J.S. (2020). *Cognitive behavior therapy: basics and beyond* (third edition). The Guilford Press. Övriga kapitel är repetition och kan läsas kursivt.

Läs: Beshai, S., Kuyken, W., & Kedney, R. (2019). Collaborative Case Conceptualization. A Bridge between Science and Practice. I S. Dimidjian (Red.), *Evidence-based Practice in Action. Bridging Clinical Science and Intervention*. (s. 201-2015). Guilford Publications.

Läs: Padesky, C.A. (2020). Collaborative Case Conceptualization. *Client Knows Best. Cognitive and Behavioral Practice*, 27 (4), 392-404.

2024-10-14

9-16 Fallformulering inlärningsteoretiskt perspektiv (II) med Lisa Grönblad

Samma litteratur som till första tillfället. Betoning på operant inlärning.

2024-10-21

9-16 Behandlingsplan med Anna Mautner

Syftet med dagen är att diskutera och öva hur patientens resurser och värderingar kan användas i fallformuleringen. Fokus är övning av centrala psykoterapeutiska färdigheter för god allians, smarta mål och kollaborativa val av interventioner.

Repetition av kurslitteraturen.

2024-10-28 (ej obligatorisk)

9-16 Studentledd work-shop

Förslag på agenda och upplägg ges på Athena.

Juni 2024

2024-11-04

SISTA DATUM FÖR INLÄMNING

Inlämning av egen skriftlig fallformulering till kollega.

Praktisk övning i att formulera och granska en fallformulering utifrån evidensbaserad praktik.

2024-11-04

9-16 KBT-baserad fallformulering II med Bengt Westling

Påbyggnad från tillfälle I. Repetition av tidigare läshänvisningar.

2024-11-11

Zoomundervisning

9-16 Presentation av egen fallformulering med Anna Mautner

Work-shop med obligatorisk närvaro och krav på aktivt deltagande via Zoom. Övning i att presentera en anpassad fallformulering till kollegor, patient, samt ge kamratåterkoppling på skriftlig fallformulering. Instruktioner läggs upp i Athena.

2024-11-18

9-12 Papperssalstentamen
13-16 Uppsatsförberedelse med Therese Anderbro.

2025-01-13

9-16 Work-shop med videoåterkoppling som hjälpmedel

Studenten presenterar delar av en generisk, kognitiv, beteendeanalytisk eller syndromspecifik modell. Korta inspelningar i rollspel görs parvis med videoåterkoppling i smågrupper. Särskilt fokus läggs på övning i psykopedagogiska och alliansbyggande färdigheter. Dagen avslutas med en skriftlig utvärdering av kursen.